

2/5

Kjøbenhavns-Posten.

Om Th. № 3. a

29

29

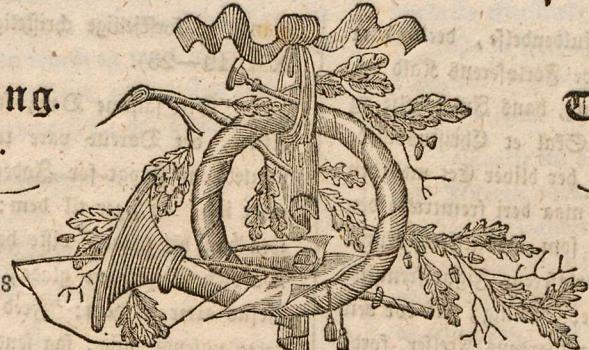
Fjerde Aargang.

No. 150. 1830.

Tirsdagen den

29 Juni.

Thorvaldsens Museums
ARKIV.

Thorvaldsens Christus- og Apostel-Statuer.

III.

Thorvaldsens Christus- og Apostel-Statuer ere kun forsaa-
vidt underkastede den ældre Kirkes Typus og traditionelle
Former, som disse sidste stemme med de bibelske Kilders og
et troverdig Sagns oprindelige Aand og historiske Kostu-
me, saa at hine Kunstvoerker fuldkomment egne sig for deres
Bestemmelsessted. Den guddommelige Mesters Physiognomie er brogt nær den gamle kirkelige Fremstillingens Om-
tids og Udtryk: i fulde Løkker ruller det i Midten adfælste
Haar ned over Skuldrene og Ryggen, og Øine, Pande,
Mund og Kinder udtale huitt hoitidelige Alvor, huin hellige
Værdighed, som man beundrer hos det Hemlingske Chri-
stushoved i den forrige Voissæræsse Samling. Forloserens
Statue fremrager majestatisk over Apostlernes Statuer, der i
Størrelse omrent næae him til Bryset, og vil i denne physisse
Højhed tage sig endnu kraftigere ud ved det Standpunkt,
den, efter Forlydende, har erholdt paa Alsteret i den dertil
bestemte Kirke i Kjøbenhavn. Ogsaa i den tredie Hen-
seende har Thorvaldsen øret den gamle Kirkes Observants,
at han har tillagt Apostlerne og Evangelisterne deres sym-
boliske Attributer. Disse Symboler spare visnok Navns
Understøft, eller ere egentlig selv Kunstneriske Betegnelser,
Navn-Hjeroglypher for den i den historiske eller mythiske
Betydning Indviede. Ogsaa er det uomtvisteligt, at de
ofte give et herligt Motiv for Kompositionen og fremfore
en tiltrakende Gruppe, saaledes som dette navnlig er lykke-
des Thorvaldsens skabende Aand med Matthæus's

Engel, ligesom i sin Tid den tænsomme Peter Vischer i Nürnberg med Johannes's Kalk. Men ogsaa paa den anden Side maa den mest Upartiske tilstaae, hvor orkesløse
og mislige disse Attributer endnu oftere ere. Derom ville
vi nærmere komme til at tale i det Følgende af vore Med-
delelser.

Det Vigtigste, som kommer for Orde ved alle Kun-
stvoer, er visnok Maaden hvorpaa Gjenstanden er opfattet,
og den Idee, som ligger til Grund for samme. Desuden
maa ved Fremstillinger af Troens og Kirkens Gebeet det
prøvende Blif være henvendt paa Sandheden og Omfanget
af Kunstnerens Idee, og dernæst ikke mindre paa Formens
Forhold til Ideen, selve Fremstillingens til den indre Op-
fatning. Og meest uomtgængelig bliver en saadan Under-
søgelse ved den høieste og værdigste, den ved sin historiske Op-
trædelse og ved sin religiøse Betydning eneste Gjenstand for
den kirkelige Kunst, ved Forloserens Billed. Det er
sikkert ikke en vaklende Høelse af Selvbedrag, naar saa
Utallige finde en billede Fremstilling af Forloseren frem-
medartet, upassende og endogsaa utilladelig. Deri feile
der rigtigt nok, at de ville gjøre Kunsten den mest stridig at
Elæde i sine Former et Individ, der legemlig har levet og
taget Andel i alt Menneskeligt, ja hvis Hovedfortjeneste,
efter vor fælleds Christentreos inderste Bidnesbyrd, netop be-
staaer deri, at det er optraadt menneskeligt blandt Menne-
skene, eller at, som Evangelisten siger, Ordet er blevet Kjøb.
Men de feile ikke deri, at de rykke deres indre Billede af
den guddommelige Forloser ud over alle Grænser for den
ydre Fremstilling, og have ogsaa det Bidnesbyrd for sig, at
de fleste af de hidtil forsøgte og bekjendte Fremstillinger af
Christi Person deels vise et altfor svagt Udtryk af aandig

Bærdighed og menneskelig-sædelig Fulddendelse, deels i et altfor indskrænket Maal tilkendegive Forloserens Kald og, om man saa tor sig, kirkelige Stilling, hans Indflydelse og hans Bærdighed i Guds Rige. Skal et Christusbillede virkelig svare til Troens Krav som her bliver Et med den østheriske Gørelsес Fordringer, saa maa deri fremtræde den hoie Idee om en Christus, saavidt som menneskelig Kunst kan komme den nær. Om end Forloserens Figur fremstilles i en nok saa speciel Handling eller Stilling; saa tor den ikke flettes Præget af Guds Son og Verdens Frelser, fordi vi ere berettigede til at antage, at Christi historiske Personlighed altid og overalt har viist sig som den samme, og, selv i de simpleste Scener, under de eindommeligste Forhold, bestandig tillige har ladet sit hele Værk og sin fulde Betydning skjule igennem. En af de heldigste Opfatninger paa et enkelt historisk Billed er Christi Figur i Overbecks aandsfulde Tegning, der fremstiller Christus, hvorledes han lader Børnene komme til sig og giver dem Velsignelsen. Her fremlyser af det Hele Forestillingen om den hele Vorverdens Beileder og Frelser og tillige Ideen om alle kommende Sloegters Fredsfyrste. Men saameget mere udstrækker sig denne Fordring, at tage Ideens Betydning og Omfang saa dybt og saa vidt omfattende som muligt, til det enkelte Christusbillede, og strængest til det plastiske Christusbillede, der savner de virksomme Hjælpemidler, der staar til Maleriets Raadighed, for at aabenbare Christendommens aandige Ideer.

Og hvorledes har nu Thorvaldsen opfattet sin Christus? Omendkjøndt dennes Statue staar i en Bindelse med de tolv Apostelstatuer, der staar opstillede i Nischer langsmed Kirkens twende Sidevægge *); saa staar dog Christusfiguren uden nærmere Omgivelse og gjor først og fremmest et Indtryk, der kun fængsler Øjet og Tanken til den ene, og bæfestiger dem med sin eindommelige Betydning. Den, der kjender Evangeliet, vil derved usogt gjenkende sig det Sted, som allerede i den ældre Kirke bruges som Morgenlektion paa Oktaverne efter Paasken, paa den saakaldte hvide Søndag, og endnu tjener til dette Brug

blandt de forskellige christelige Confessioner (Joh. Evang. XX, 19—23).

"Den samme Dag, som var den første i Ugen, ad Aften, der Dørene vare tillukte, og Disciplene vare forsamlede af Frygt for Jøderne, da kom Jesus og traadte midt ind, og siger til dem: "Fred være med Eder!" Og som han det sagde, viste han dem Hænderne og sin Side. Da bleve Disciplene glade, at de saae Herren. Da sagde Jesus atter til dem: "Fred være med Eder! Ligesom Fareren udsendte mig, saa sender jeg Eder." Og der han det sagde, blæste han paa dem, og siger til dem: "Annammer den hellig Aand! Hvilke J forlade Synderne, dem ere de forladte; og hvilke J beholde dem, dem ere de beholdne."

I denne Scene, som vi for Kortheds Skyld passeligt have hidsat i den simple Bibeltext, er sammentrængt Alt hvad der betegner Forloseren, hans Værk og hans Bestemmelse. Christus lader sig tilsynе for Disciplene første Gang efter sin Opstandelse. Ligesom hos ham alt Sædvanligt og Naturligt har et usædvanligt Værk og et aandigt Hensyn; saaledes faar ogsaa Jødernes sædvanlige Velkomstformel i hans Mund, til hans Disciple, under de stedfinbende Omstændigheder, en ganzte eindommelig, ophojet Betydning. Han viser sig for dem,, de Frygtsomme, som Den, der opfylder him Englehilsens Forjættelse ved hans Fødsel: "Fred paa Jorden og en Velbehagelighed for Menneskene", idet han, Dødens Overvinder, tor forsikre sine Venner, at i Troen paa ham, i deres Aands levende Fælledsstab med hans Aand, vil enhver Tvedragt forsones, enhver Twivl og enhver Bekymring i deres Sjæl oplose sig. Til denne Forsikring slutter sig det Hverv, de modtage af ham, at drage ud i Verden for at forkynde Evangeliet, og det Tilsagn, at der skal forundres deres Aand en højere Kraft, et aldrig tilforn ahnet Lys, og navnligen et Menneskenes Tanker og Følelser gjenemtrængende Blik, for at de skulle bevare Freden i deres eget Bryst og udbrede deres Meninger og Synsmaader blandt alle Jordklodens Folkesærd. Saaledes ligger i denne Frelserens Tilsyneladelse for dem Indbegrebet af hans forlossende Formaal. Men til samme Tid fremstilles ogsaa Forlossningens Grund, Middelet til det store Niemeed, idet Christus viser dem sin egen Personlighed, og i idet han ei gjor dette i Begyndelsen af sin Virksomhed; og blot med Hensyn paa sin Lære og paa sit fuldkomne Forbillede, men først efterat han har opfyldt alle sit jordiske Kalds Betingelser,

*) Som man ved ere de fri staande; fjondt de oprindelig vare bestemte at opstilles paa den angivne Maade.

og med speciel anfægtig Fremstilling af sin Død, der, som Slutsteen paa hans jordiske Værk, bekræfter hans Lære og fuldender Forbilledet, paa den reneste og mest levende Maade udtaler den hellige Kjærligheds Hånd, og selv stadsfæstes som et Gud velbehageligt Kjærligheds-Offer ved Opstandelsen.

Schillers: Festen i Stuttgart.

II.

Schiller optraadte i en fordærvet, alderdomssvag Tidsalder, med ungdommelig Kraft, med et vidunderligt stærkt og jomfruelig reent Hjerte. Han har renset og forynget den tydste Poesie. Kraftfuldere og feirrigere end enhver Anden, har han bekæmpet den i hans Tid herskende Smags usædelige Netning. Ublændet af sin Tids glimrende Virtighed har han vovet, igjen at vende sig til Menneskets reneste og oprindeligste Følelser, og at mode Spotterne med et strængt og helligt Alvor. Ham tilkommer den Noes, at have forfrisket, luttret og forædet Poesiens Land. Tydstland under allerede Frugterne af denne Omvæltning; thi siden Schillers Optredelse har vor hele Poesie antaget en værdig Tone. Ogsaa vore Naboenaationer ere blevne grebne af denne Land, og Schiller udover en megetig Indflydelse paa den store Forandring, der for Tiden foregaaer i Frankmændenes Smag og Poesie.

Men vi have ham at takke for endnu Mere, end Kunstmplets Renselse. Hans Digtninger have ogsaa udenfor Kunstens Gebeet virket umiddelbart paa Livet. Hans Sangs mægtige Tryllekraft har ikke blot grebet Menneskenes Phantasie, men ogsaa deres Samvittigheder, og den fyriske Iver, hvormed han traadte i Kamp imod alt Slet og Lavt, den hellige Begeistring, hvormed han saa ofte og feirrigt som Ingen for ham forsvarede Menneskenes erkendte Detigheder og fornærmede Værdighed, bringer hans Navn til at straale, ei blot iblandt Digterne, men ogsaa blandt de ædleste Visse og Heroer, der ere dyrebare for Menneskeheden.

Der gives ingen Grundsetning, ingen Følelse af Ere og Ret, som jo kunde bekræftes med et skønt Sted, med en betydningsfuld Sentents af Schillers Digtninger, og disse Kjernesprog leve paa Folkets Læber og ville leve der varigere, end om de vare graverede i Erts.

I Alt hvad Vandigt og Sædeligt vi i det 19de Aarhundrede efterstræbe, lyser Schillers Navn glimrende foran os. Hans Forhaabninger, hans Følelser vare det nye Aarhundredes. Han folte og levede meer for Fremtiden end for Samtiden. Hans Hånd skuede bestandig fremad.

Maatte nu det Aarhundrede, paa hvis Tærskel han ved Afskeden nedlagde sine Digtningers rigeste Blomsterkranse, ligesaalidet skuffe hans sjonne Troe paa Fremtiden, som glemme ham selv! Maatte de Feste, vi feire i hans Navn og til hans Ere, maatte det Monument, vi agte at reise ham, være et Tegn paa, at vi ei alene ere stolte af hans Navn, men at vi ogsaa erkende og dele hans Streben, og at det ikke er Storheden allene, vi statte og beundre hos ham, men ogsaa Sindelaget i denne Storhed? —

Efter denne Tale fulgte et Chor af Mandsstemmer, komponeret af Schneider. Operaregisseur Krebs delamerede derpaa "die Ideale" af Schiller. Hernæst blev sjungen den hellige Introduction af Webers "Euryanthe" med underlagt Text.

Til Slutningen sang Hoffsanger Pehold tilligemed Choret en af F. Ritter digtet og af Lindpaintner for Bas og Chor komponeret Sang: "Frühlingslied am Todesstage Schillers", der ved Textens tiltalende Indhold, saavel som ved den ualmindelig indtagende og charakteristiske Komposition fandt saa stort Bisfalb, at den snart vil findes i enhver musikalske Samling.

Ligesom saaledes i Stuttgart Schillers-Festen allerede i en Række af Aar er blevet feiret, saaledes har iaa en lignende Fest for første Gang funden Sted paa den saakaldte Schillershøje ved Saalestoden i Nærheden af Rudolstadt.

Denne Klippebakke var under Schillers Ophold i Rudolstadt hans Yndlingsplet. Stedets naturlige Skønhed er i de sidste Aar, efterat Eieren, en Kammeraad Werlich, var blevet opmærksom paa denne Omstændighed, blevet forøget ved hensigtsmæssige Anlæg, og iaa er paa Schillers Dødsdag, d. 9de Mai, en Metal-Afsløbning efter Dannekers berømte Schillers-Büste, der blevet opstillet, til Minde om den udodelige Digter.

Festen overværedes af over 2000 Mennesker fra Staden og dens nærmeste Omegn. Om Eftermiddagen kl. 4 toges Floret af den om Morgenens opstillede Büste. Den staar

paa en mægtig stor Klippeblok, der springer noget frem fra Bjergvæggen og synes ligesom af Naturen bestemt til en saadan Piedestal. I denne Klippe er indhugget en Inscriptio[n] med Schillers Navn og Årstalet 1788, hvilken paa Fest-dagen var omslyngt med grønne Moskranser. Noget over denne kolossalske Steen fremtrænger sig et andet Klippelag, og danner, fremragende over Büsten, en Art Thronhimmel. Paa Fronten af dette Klippestykke er indhugget en stor Lyre, der, dannende sig af lutter gyldne Stjerner, straaler umid-delbart over Sangfyrstens Hoved og med sin funkende Glæds ses vidt over Dalen. Nummet imellem disse twende Klipper er en naturlig Nische, hvori Büsten befinder sig. Om Büstens Tinding flyngede sig en tiig Laurberkrone.

Højtideligheden aabnedes med en af Kammeraad Werlich digtet Fest-sang, til en Melodie af Kapeldirektør Max Eberwein, der blev sjungen af Mandsstemmer, til Ak-kompagnement af Harpe og blæsende Instrumenter. Efter denne Sang holdt Kammeraad Werlich en kort Tale, hvori han fornemmelig udviklede Grunden hvorfor Schillers Minde netop paa dette Sted blev hædret, og dævlede ved Schillers Ophold i Rudolstadt i Aaret 1788, og de Landsfostre ("die Götter Griechenlands", "die Künstler", endel af hans "Geschichte des Abfalls der Niederlande" &c.) som her havde seet Lyset; fremdeles gjorde han opmærksom paa, hvilket mægtigt Indtryk den her saa venlige Natur havde gjort paa Schillers for Naturfænøheder saa receptive Gemnt, og at han her havde fundet den jordiske Ideal for sin himmelfæ Kærlighed og i Rudolstadts Dal modtaget den Myrthe-krone, der var ham dyrebar over Alt-i Verden; han hentydede paa den store Indflydelse, saa betydelige Indtryk physisk og mnemonisk maatte have paa hans sildigere Produktioner, og henviste i denne Henseende isærdeleshed til de twende Schilleriske Digte: "die Begegnung" og "der Spaziergang." Endelig nævnte han den Dannickeriske Büste, ved hvilken den i disse Omgivelser endnu aandigt Levende paa en endnu mere sandelig Maade blev sat i deres Midte, og sluttede med det hjertelige Ønske, at denne indtagende Plet i Frem-tiden, og navnlig hvert Åar paa denne Dag, maatte blive et fortroligt Foreningspunkt for Schillers Venner. — Prof. Sommer foredrog nu, efter en kort Indledning, endel af det Schilleriske Digt: "Der Spaziergang", i hvis første

Halvdel næsten hvert enkelt Træk er taget fra Egnen ved Rudolstadt og navnligen fra Schillershøhe. Hofraad Conradi reciterede en Stanze, der omfattede Festens hele Betydning, og herpaa fulgte Slutningschoret, der ligeledes var digtet af Werlich.

"Saaledes", — hedder det i den herom i "Zeit. f. d. eleg. Welt" meddelelse Beretning, — "seiredes denne Fest, af taknemmelig Erindring, og den Hædredes Büste staar nu reist, mindre bestemt til at være et Monument for Ham, der ved sine Wærker selv har gjort sig uforglemmelig, som snarere til at vidne for Samtiden og Esterverdenen, at ogsaa vi, med taknemmelig Erkjendelse, have vidst at paas-ksionne den sieldne Kunst af Skjæbnen, en Tidlang at have besiddet dennes høitbegavede Genius i vor Midte."

Conversations- og Nyheds-Post.

Kongehuset.

Paa Løverdag (d. 3de Juli) agte Deres Majestæter at begive Sig til Ullerhøis-sammes Sommerresident, Frederiksberg Slot.

Hamborgposten.

Med Dampssibet "Prindsesse Vilhelmine" afgik i Fredags Hr. Literatus F. G. Lange til Altona, for derfra at udgive det politisk-mercantilistiske Dagblad: "Ham-borgposten", hvorpaa allerede haves et betydeligt Antal Abonnenter.

Ulykkelige Hændelser.

I den sidste Tid have saavel i, som i Nærheden af Hovedstaden flere ulykkelige Hændelser fundet Sted. Saaledes er ved Torvet nedenfor Skranten ved Stranden fundet et ihjelslaget Menneske, der formodes at være ved Vaade eller i bæskænket Tilstand nedfalden fra Skranten. Twende Personer, ligeledes heri Omegnen, have aflivet sig selv. Heri Staden er en Muursvend nedfalden fra et Sti-lads i en betydelig Høide, og død fort efter, og en Mand har i Bælde overfaaret Karerne paa begge sine Hænder. Denne sidste blev bragt paa Hospitalet, og man havde Haab om hans Hælvredelse.

Udgiven af C. C. Linne. Tegnet i det Døpsske Officium.

For dette Blad, som med Kongelig allernaadigst Tilladelse forsendes med Posten, saavel i Danmark som i Hertugdommene, tegner man sig heri Staden paa Piorten af Adelgåden og Gøthersgaden No. 8 i Stuen, og i Provinserne paa alle Kongelige Postkontorer.